

Sygn. akt III KK 268/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Dołhy

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga
w sprawie G. T.

ukaranej z art. 119 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 14 listopada 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 14 kwietnia 2016 r., sygn. akt XIII Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 22 grudnia 2015 r., sygn. akt II W (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w części obejmującej skazanie G. T.
za czyn zarzucony w pkt I wniosku o ukaranie oraz wyrok Sądu
Rejonowego w K. w tym zakresie i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4
k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umarza postępowanie w sprawie,
jego kosztami obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

G. T. została obwiniona o to, że:

- I. „w dniu 30 września 2014 r. około godziny 17:40 w K. na ulicy T. w sklepie C. dokonała kradzieży telefonu komórkowego marki Alcatel One Touch Fire o wartości nie większej niż 437,50 złotych na szkodę J. G.”, tj. o czyn z art. 119 § 1 k.w.;
- II. „w dniu 28 sierpnia 2014 r. około godziny 15:40 w K. na ulicy P. dokonała kradzieży pieniędzy w kwocie 60 złotych na szkodę S. K.”, tj. o czyn z art. 119 § 1 k.w.
- III. „w dniu 24 lipca 2014 r. około godziny 13:30 w K. na ulicy K. dokonała kradzieży pieniędzy w kwocie 70 złotych na szkodę J. B.”, tj. o czyn z art. 119 § 1 k.w.

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 22 grudnia 2015 r., sygn. akt II W (...), uznał G. T. za winną popełnienia wszystkich trzech zarzuconych jej czynów z tym, iż w zakresie czynu I przyjął, iż wartość skradzionego telefonu komórkowego wynosiła 153 zł i wymierzył jej karę 30 dni aresztu.

Powołane wyżej orzeczenie w całości zaskarżył apelacją obrońca obwinionej. Zarzucając w niej „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający istotny wpływ na treść wyroku polegający na uznaniu, że obwiniona dopuściła się popełnienia zarzuconych jej we wniosku o ukaranie czynów, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala na tak jednoznaczną konstatację, gdyż poza wyjaśnieniami obwinionej złożonymi w toku postępowania przygotowawczego, brak jest innych dowodów wskazujących na sprawstwo obwinionej (...)”, wniósł o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie G. T. od popełnienia zarzucanych jej czynów, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania .

Sąd Okręgowy w G., po rozpoznaniu powyższej apelacji, wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2016 r. sygn. akt XIII Ka (...), zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że:

1. uniewinnił obwinioną od popełnienia czynów zarzuconych jej w pkt II i III wniosku o ukaranie;
2. w miejsce kary 30 dni aresztu, na mocy art. 20 § 1 k.w. wymierzył obwinionej karę 1 miesiąca ograniczenia wolności;

Powołany wyrok zawierał również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów

sądowych oraz kosztów obrony z urzędu.

Kasację od orzeczenia Sądu odwoławczego wniósł w dniu 13 lipca 2016 r. Prokurator Generalny. Zaskarżył on wyrok Sądu drugiej instancji w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść obwinionej zarzucając: „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie materialnego prawa wykroczeń tj. art. 21 § 1 k.w. polegające na skazaniu G. T. na karę ograniczenia wolności w wymiarze 1 miesiąca bez sprecyzowania czy kara ta ma polegać na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne czy też potrącaniu części wynagrodzenia za pracę oraz zaniechaniu określenia dalszych warunków wykonywania tej kary tj. wskazania czasokresu w jakim ma być wykonywana praca na cele społeczne albo wysokości procentowej potrącanego wynagrodzenia”. W oparciu o tak zredagowany zarzut wniósł o „uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Oczywiście zasadny jest zarzut rażącego naruszenia przez Sąd Okręgowy w G. materialnego prawa wykroczeń, a to art. 21 § 1 k.w.

Dokonując w ramach kontroli odwoławczej istotnej zmiany orzeczenia sądu *a quo* (uniewinnienie od dwóch spośród trzech zarzucanych obwinionej czynów) i łagodząc wymierzoną G. T. karę poprzez orzeczenie w miejsce 30 dni aresztu kary ograniczenia wolności, która zgodnie z art. 20 § 1 k.w. ma wymiar miesiąca, Sąd odwoławczy przeoczył, że immanentnym elementem takiej kary jest wskazanie wymiaru czasu w jakim nieodpłatna kontrolowana praca, o jakiej mowa w art. 20 § 2 pkt 2 k.w., ma być wykonywana (art. 21 § 1 k.w.), lub orzeczenie – w odniesieniu do osoby zatrudnionej – zamiast obowiązku określonego w powołanym wyżej przepisie, potrącania 10 do 25% wynagrodzenia za pracę na rzecz Skarbu Państwa albo na określony cel społeczny (art. 21 § 2 k.w.). Nie może budzić przy tym wątpliwości, że tego rodzaju brak czyni tak orzeczoną karę ograniczenia wolności niewykonalną, ponieważ takiego uchybienia nie można konwalidować w postępowaniu wykonawczym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., V KK 336/13, LEX nr 1418903). Jak wielokrotnie wskazywano w judykaturze na gruncie art. 35 § 1 k.k., stanowiącego odpowiednik art. 21 § 1 k.w.,

brak w wyroku rozstrzygnięcia co do ustawowego wymogu określenia wymiaru czasu pracy przy orzeczonej karze ograniczenia wolności stanowi rażące naruszenie prawa materialnego, mające przy tym istotny wpływ na treść orzeczenia właśnie z uwagi na niemożliwość wykonania wyroku w takim kształcie (zob. powołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., V KK 336/13, a także wyrok Sadu Najwyższego z dnia 5 lipca 2016 r., IV KK 46816, LEX nr 2075716 oraz cytowane w nim wcześniejsze orzeczenia).

W tym stanie rzeczy, przy uwzględnieniu, że kasacja wniesiona została przed upływem terminu wskazanego w art. 110 § 2 k.p.w., możliwe było jej uwzględnienie, a w konsekwencji tego uchylenie dotkniętego stwierdzoną wadą prawną wyroku Sądu drugiej instancji.

Nie wchodziło natomiast w grę przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu, co postulował autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Zgodnie z art. 45 § 1 k.w. karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, a jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu. Wykroczenie przypisane G. T. przez Sąd pierwszej instancji z wymiarem kary określonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w G. popełnione zostało w dniu 30 września 2014 r. Tak więc jego karalność ustała z dniem 30 września 2016 r. Nie było jednocześnie możliwe zastosowanie w tym wypadku regulacji o jakiej mowa w art. 45 § 2 k.w. Wprawdzie przepis ten stanowi, że w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia, przedawnienie biegnie od daty uchylenia rozstrzygnięcia, jednak w świetle jednolitej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego art. 45 § 2 k.w. rozumiany jest tak, że przedawnienie biegnie na nowo jedynie w takiej sytuacji, w której do upływu terminu przedawnienia nie doszło w chwili uchylenia prawomocnego wyroku (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2002 r., I KZP 15/02, OSNKW 2002, z. 7-8, poz. 49 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 września 2012 r., II KK 219/12, LEX nr 1220803, z dnia 3 września 2015 r., V KK 200/15, LEX nr 1784534, z dnia 29 stycznia 2016 r., IV KK 328/15, LEX nr 1972988), co w tym wypadku nie miało miejsca bowiem bieg tego terminu, jak to zauważono wyżej, zakończył się w dniu 30 września 2016 r.

Konsekwencją tego, po uchyleniu zaskarżonego kasacją prawomocnego

wyroku w części obejmującej skazanie G. T. za czyn zarzucony jej w pkt I wniosku o ukaranie, a także wyroku Sądu Rejonowego w K. w tym zakresie (co do czynów z pkt II i III wniosku o ukaranie zapadło, jak to zauważono wyżej, prawomocne orzeczenie uniewinniające, które nie było skarżone niniejszą kasacją), musiało być umorzenie postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w.

Kierując się przedstawionymi wyżej względami Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku, obciążając Skarb Państwa kosztami postępowania (art. 118 § 2 k.p.w.).

R. G.